

Γιατί ο Χριστιανισμός δεν πρέπει να αλλάζει (Άγιος Θεοφάνης ο Έγκλειστος)

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Άγ. Θεοφάνης ο Έγκλειστος](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Γιατί ο Χριστιανισμός δεν πρέπει να αλλάζει με τους καιρούς;
Οι καιροὶ ἔχουν ἀλλάξει!

Πόσο χάρηκα πὸ τὸ ἄκουσα. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἀκοῦτε προσεκτικὰ ὅ,τι λέγω, καὶ ὄχι μόνο ἀκοῦτε, ἀλλὰ καὶ εἶστε διατεθειμένοι νὰ τὸ τηρήσετε. Τί περισσότερο θὰ μπορούσαμε νὰ ἐπιθυμήσουμε ἐμεῖς πὸ κηρύττουμε ὅπως διαταχθήκαμε καὶ ὅσα διαταχθήκαμε;

Ἀνεξάρτητα ἀπὸ ὅλα αὐτά, μὲ κανένα τρόπο δὲν μπορῶ νὰ συμφωνήσω μὲ τὴν γνώμη σας καὶ τὸ θεωρῶ καθῆκον μου νὰ τὴν σχολιάσω καὶ νὰ τὴν διορθώσω. Διότι - μολονότι ἴσως εἶναι παρὰ τὴν θέλησι καὶ τὴν πεποίθησί σας - προέρχεται ἀπὸ ἀμαρτωλὴ πηγὴ, σὰν νὰ μπορούσε ὁ Χριστιανισμὸς νὰ μεταβάλλῃ τὰ δόγματά του, τοὺς κανόνες του, τὶς ἀγιαστικὲς του τελετουργίες, γιὰ νὰ ἀνταποκριθῆ στὸ

πνεῦμα κάθε ἐποχῆς καὶ προσαρμοσμένος στὰ μεταβλητὰ γοῦστα τῶν υἱῶν τοῦ αἰῶνος τούτου, νὰ μποροῦσε νὰ προσθέσῃ ἢ νὰ ἀφαιρέσῃ κάτι.

Κι' ὅμως δὲν εἶναι ἔτσι. Ὁ Χριστιανισμὸς πρέπει νὰ παραμένῃ αἰώνια ἀμετάβλητος, χωρὶς καθόλου νὰ ἐξαρτᾶται ἢ νὰ κατευθύνεται ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἐκάστοτε ἐποχῆς. Ἀντίθετα ὁ ἴδιος ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι διωρισμένος νὰ κυβερνᾷ καὶ νὰ διοικῆ τὰ πνεῦμα τοῦ αἰῶνος γιὰ καθένα πού ὑπακούει στὶς νοθεσίες του. Γιὰ νὰ σᾶς πείσω στὸ ἐν λόγω ζήτημα, θὰ σᾶς ἀναφέρω μερικὲς σκέψεις γιὰ νὰ τὶς μελετήσετε.

Κάποιοι εἶπαν πὼς ἡ διδασκαλία μου εἶναι αὐστηρή. Κατ' ἀρχὴν ἡ διδασκαλία μου δὲν εἶναι δική μου, οὔτε θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι. Ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἱερὴ θέσι κανεὶς δὲν πρέπει οὔτε μπορεῖ νὰ κηρύττῃ δικιά του διδασκαλία. Ἄν λοιπὸν ἐγὼ ἢ κάποιος ἄλλος τολμήσῃ ποτὲ νὰ τὸ κάνῃ, μπορεῖτε νὰ μᾶς βγάλετε ἐκτὸς Ἐκκλησίας.

Ἐμεῖς κηρύττουμε τὴν διδασκαλία τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῶν ἀγίων Ἀποστόλων του καὶ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας πού κατευθύνεται ἀπὸ τὸ ἅγιο Πνεῦμα. Συνάμα φροντίζουμε μὲ κάθε δυνατὸ τρόπο νὰ διατηρήσουμε τὴν διδασκαλία αὐτὴ ἀκεραία καὶ ἀπαραβίαστη στὸν νοῦ καὶ στὴν καρδιά σας. Παρουσιάζουμε κάθε σκέψι καὶ χρησιμοποιοῦμε κάθε λέξι μὲ πολλὴ προσοχή, γιὰ νὰ μὴ σκιάσουμε μὲ κανένα τρόπο αὐτὴ τὴν λαμπρὴ καὶ θεία διδασκαλία. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ πράξῃ διαφορετικά.

Ἕνας τέτοιος νόμος πού καθορίζει τὸ κήρυγμα τοῦ καθενὸς στὴν Ἐκκλησία νὰ εἶναι θεόπεμπτο, καθιερώθηκε ἀπὸ τὴν δημιουργία τοῦ κόσμου κι' ἔτσι πρέπει νὰ παραμείνῃ ἰσχύον ὡς τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Ὁ Προφήτης Μωυσῆς μετὰ τὴν παράδοσι τῶν ἐντολῶν τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ στὸν Ἰσραηλιτικὸ λαό, κατέληξε στὰ ἐξῆς: «Οὐ προσθήσετε πρὸς τὸ ρῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ' αὐτοῦ, φυλάσσετε τὰς ἐντολὰς Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον» (Δευτ. 4,2).

Αὐτὸς ὁ νόμος τῆς σταθερότητος εἶναι τόσο ἀμετάβλητος, ὥστε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος καὶ Σωτήρας μας, ὅταν δίδασκε τὸ λαὸ στὸ ὄρος εἶπε: «Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι. Ἄμην γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται» (Ματθ. 5,17 - 18).

Ἐπειτα ἔδωσε τὸ ἴδιο κύρος στὴν δική του διδασκαλία, πρὶν ἐρμηνεύσει τὶς ἐντολὲς στὸ πνεῦμα τοῦ εὐαγγελίου, μὲ τὸ νὰ προσθέσῃ: «Ὁς ἂν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. 5,19).

Αὐτὸ σημαίνει πὼς καθέννας ποὺ ἐρμηνεύει λανθασμένα τὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ καὶ μειώνει τὸ κύρος τους, θὰ εἶναι ἀπόκληρος στὴν μέλλουσα ζωὴ. Ἔτσι εἶπε στὴν ἀρχὴ τοῦ κηρύγματός του. Τὸ ἴδιο διαβεβαίωσε καὶ στὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Θεολόγο, τὸν θεατὴ τῶν ἀρρήτων ἀποκαλύψεων, στὸν ὁποῖο περιέγραψε τὴν τελικὴ κρίσι τοῦ κόσμου καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἀναφέροντας στὴν Ἀποκάλυψη: «Μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ τῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. Ἐὰν τις ἐπιθῇ ἐπὶ ταῦτα, ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, καὶ ἐὰν τις ἀφέλῃ ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφελεῖ ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ» (Ἀποκ. 22, 18 - 19).

Γιὰ ὅλο τὸ χρονικὸ διάστημα ποὺ μεσολαβεῖ ἀπὸ τὴν πρώτη παρουσία του στὸν κόσμο μέχρι τὴν δευτέρα του παρουσία, ὁ Χριστὸς ἔδωσε στοὺς ἁγίους Ἀποστόλους καὶ στοὺς διαδόχους τους τὸν παρακάτω νόμο: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη...διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν» (Ματθ. 28, 19).

Τοῦτο σημαίνει νὰ διδάσκετε ὄχι ὅ,τι κάποιος ἄλλος θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ σκεφθῆ, ἀλλὰ ὅ,τι ἐγὼ παρήγγειλα, καὶ τοῦτο μέχρι τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Καὶ συμπληρώνει: «Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἄμην» (Ματθ. 28, 20).

Οἱ Ἀπόστολοι ἔλαβαν αὐτὸν τὸν νόμο καὶ θυσίασαν τὴν ζωὴ τους γιὰ νὰ τὸν τηρήσουν. Καὶ σὲ αὐτοὺς ποὺ ἤθελαν νὰ τοὺς ὑποχρεώσουν νὰ μὴ κηρύττουν ὅσα κηρύττουν ἐπ' ἀπειλῇ τιμωρίας καὶ θανάτου, τοὺς ἀπαντοῦσαν: «Εἰ δίκαιον ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε. Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἄ εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ λαλεῖν» (Πραξ. 4, 19 - 20).

Ὁ σαφὴς αὐτὸς νόμος παραδόθηκε ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους στοὺς διαδόχους τους, ἔγινε ἀποδεκτὸς ἀπὸ τοὺς δευτέρους καὶ ἔχει ἰσχὺ διαχρονικὴ στὴν Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ. Ἐξ αἰτίας τοῦ νόμου τούτου ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ στύλος καὶ ἡ βᾶσις τῆς ἀληθείας. Βλέπετε λοιπὸν τί ἀπαραβίαστη σταθερότητα ἔχει; Μετὰ ἀπὸ αὐτό, ποῖος θὰ εἶναι τόσο θρασύς νὰ ἀγγίξῃ πεισματικὰ ἢ νὰ κουνήσῃ ὀτιδήποτε στὸ χριστιανικὸ δόγμα καὶ νόμο;

Ἀκολουθῶς ἀκοῦστε τί ἀναφέρεται στὸν Προφήτη Ἰεζεκιήλ ποὺ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρες

βρισκόταν σὲ ἔκστασι προσευχῆς καὶ μετὰ ἀπὸ ἑπτὰ ἡμέρες ἄκουσε τὸ λόγο τοῦ Κυρίου: «Υἱὲ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ, καὶ ἀκούση ἐκ στόματός μου λόγον» (Ἰεζ. 3,17), καὶ διακήρυξε στὸ λαό. Νὰ ὁ νόμος γιὰ σένα! Ἄν δῆς ἕναν ἄνομο ποὺ διαπράττει ἀνομία καὶ δὲν τοῦ πῆς: ἄφησε τὴν ἀνομία σου καὶ ἄλλαξε δρόμο, «ὁ ἄνομος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκζητήσω» (Ἰεζ. 3,18). Ἀντιθέτως, ἂν διακηρύξης στὸν ἄνομο ὅτι θὰ πρέπει νὰ ξεφύγη ἀπὸ τὴν ἄνομη ὁδὸ του καὶ αὐτὸς δὲν ξεφύγη, τότε ἐκεῖνος ὁ ἄνομος θὰ πεθάνη στὴν ἀνομία του, ἐνῶ ἐσὺ θὰ σώσης τὴν ψυχὴ σου. Παρόμοια ἂν δῆς ἕνα δίκαιο ποὺ ἀρχίζει νὰ κλονίζεται στὴν ἀρετὴ του καὶ δὲν τὸν στηρίξης καὶ δὲν φροντίσης νὰ τὸν φέρης στὸν ἴσιο δρόμο μὲ τὰ λόγια σου, τότε ἐκεῖνος ὁ δίκαιος ἐπειδὴ ἀμάρτησε, θὰ πεθάνη στὶς ἀμαρτίες του, ἀλλὰ τὴν ψυχὴ του θὰ ζητήσω ἀπὸ τὰ χέρια σου ποὺ δὲν τὸν στήριξες. Ἄν ὅμως προειδοποιήσης τὸν δίκαιο ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀμαρτάνη καὶ αὐτὸς παύση νὰ ἀμαρτάνη, τότε ὁ δίκαιος θὰ ζήσει κι' ἐσὺ θὰ σώσης τὴν ψυχὴ σου (βλ. Ἰεζ. 3, 19 - 21)

Τί αὐστηρὸς νόμος! Κι' ὅμως ἀκούγεται στὶς συνειδήσεις ὄλων τῶν ποιμένων κατὰ τὴν ἐκλογὴ καὶ χειροτονία τους, ὅταν ἕνας βαρὺς ζυγὸς τίθεται πάνω τους, ἢ διαποίμανσις τοῦ ποιμνίου τοῦ Χριστοῦ ποὺ ἑκεῖνος τοὺς τὸ ἐμπιστεύθηκε, μικρὸ ἢ μεγάλο. ὄχι μόνο νὰ τὸ διαποιμάνουν, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ διατηρήσουν. Πῶς θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ εἶναι τόσο θρασύς, ποὺ νὰ διαστρέψη τὰ πάντα στὸ νόμο τοῦ Χριστοῦ, ὅταν αὐτὸ συνεπάγεται καταστροφὴ καὶ στοὺς δύο, ποιμένες καὶ ποίμνιο;

Ἄν ἡ σωστικὴ δύναμις τῆς διδασκαλίας ἐξαρτιόταν ἀπὸ τὴν γνώμη μας πάνω σ' αὐτὴν καὶ τὴν συναίνεσί μας σ' αὐτὴν, τότε θὰ εἶχε νόημα τὸ νὰ συλλάβη κάποιος ἄνθρωπος στὸ νοῦ του νὰ ἀνοικοδομήσῃ τὸν Χριστιανισμὸ σύμφωνα μὲ τὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες ἢ τὶς ἀξιώσεις τῆς ἐποχῆς καὶ νὰ τὸν προσαρμόσῃ κατὰ τοὺς πόθους τῆς ἀμαρτωλῆς του καρδιάς. Μὰ ἡ σωστικὴ δύναμις τοῦ χριστιανικοῦ νόμου δὲν ἐξαρτᾶται καθόλου ἀπὸ μᾶς, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς καθιέρωσε ἐπακριβῶς τὴν ἀκριβῆ ὁδὸ τῆς σωτηρίας. Ἐξω ἀπὸ αὐτὴν δὲν ὑπάρχει ἄλλη ὁδός, οὔτε θὰ μποροῦσε νὰ ὑπάρξῃ. Συνεπῶς καθένας ποὺ διδάσκει μὲ ὅποιονδήποτε διαφορετικὸ τρόπο, σημαίνει πῶς παρεκκλίνει ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ ὁδὸ καὶ καταστρέφει τὸν ἑαυτό του καὶ σᾶς. Τί λογικὴ ὑπάρχει σ' αὐτό;

Προσέξατε πόσο αὐστηρὴ κρίσις ἐλέχθη, ὅταν κάτι παρόμοιο συνέβη στὸ ἔθνος τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τὰ δύσκολα χρόνια τῆς αἰχμαλωσίας του. Μερικοὶ Προφῆτες ἀπὸ οἴκτο γιὰ τοὺς βασανισμένους καὶ τοὺς ἀρρώστους μιλοῦσαν στὸ λαὸ ὄχι ὅπως ὁ Κύριος παρήγγειλε, ἀλλὰ ὅπως ἡ καρδιά τους τοὺς ὑπαγόρευε. Γι' αὐτοὺς ὁ Κύριος ἔδωσε τὶς ἐξῆς διαταγὰς στὸν Ἰεζεκιήλ: «Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰς θυγατέρας τοῦ λαοῦ σου τὰς προφητευσούσας ἀπὸ καρδίας

αὐτῶν καὶ προφήτευσον ἐπ’ αὐτὰς καὶ ἐρεῖς· τάδε λέγει Κύριος· οὐαὶ ταῖς συρράπτούσαις προσκεφάλαια ὑπὸ πάντα ἀγκῶνα χειρὸς καὶ ποιούσαις ἐπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας τοῦ διαστρέφειν ψυχὰς· αἱ ψυχὰς διεστράφησαν τοῦ λαοῦ μου, καὶ ψυχὰς περιεποιοῦντο.» (Ἰεζ. 13. 17 - 18).

Τοῦτο σημαίνει: Ἀλλοίμονο σὲ κείνους ποὺ διατάζουν κάθε εἶδος ἰδιαιτέρας μεταχειρίσεως καὶ προτείνουν τέτοια μαλθακὴ ἀγωγή, ὥστε κανεὶς νὰ μὴν αἰσθάνεται τὴν παραμικρὴ δυσαρέσκεια, οὔτε ἀπὸ τοὺς ἐπάνω οὔτε ἀπὸ τοὺς κάτω, ἀδιαφορώντας ἐὰν τοῦτο εἶναι γιὰ τὴν σωτηρία ἢ τὴν καταστροφή, εὐάρεστο ἢ ἀποκρουστικὸ στὸ Θεό. Ἀλλοίμονο σ’ αὐτούς, διότι «τάδε λέγει Κύριος...τὰ προσκεφάλαια ὑμῶν καὶ ἐπιβόλαια», δηλαδὴ τὴν μελιστάλακτη καὶ παρήγορη διδασκαλία σας, «ἐφ’ ἃ ὑμεῖς ἐκεῖ συστρέφετε ψυχὰς», θὰ διαρρήξω ἀπὸ τὰ χέρια σας, θὰ ἐλευθερώσω τὶς διεστραμμένες ψυχὲς ἀπὸ αὐτὴ τὴν διδασκαλία σας καὶ θὰ σᾶς ἐξολοθρεύσω, διαφθορεῖς (βλ. Ἰεζ. 13, 20 - 21).

Αὐτὸ εἶναι τὸ ὄφελος τῆς ἰδιαιτέρας μεταχειρίσεως καὶ τῆς ἐπεικειάς, τὸ εἶδος ποὺ θέλετε νὰ ἀκοῦτε ἀπὸ τοὺς ἱεροκήρυκες! Ὅταν βάλετε ὅλα τοῦτα βαθειὰ στὴν καρδιά σας, δὲν εἶναι σωστὸ νὰ θέλετε νὰ κάνουμε ὅποιεσδήποτε παραχωρήσεις στὸ χριστιανικὸ δόγμα, ἔχοντας τὴν λανθασμένη ἐπιθυμία νὰ σᾶς εὐχαριστήσουμε. Ἀντίθετα μάλιστα ὀφείλετε νὰ ἀπαιτῆτε ἐπίμονα νὰ παραμένουμε στὸ δόγμα, ὅσο τὸ δυνατόν αὐστηρὰ καὶ ἀκλόνητα.

Ἔχετε ἀκούσει ποτὲ γιὰ τὰ συγχωροχάρτια τοῦ Πάπα τῆς Ρώμης; Νὰ τί εἶναι αὐτά: Ἰδιαίτερη μεταχείρισις καὶ ἐπεικεία, τὰ ὁποῖα δίνει ἀψηφώντας τὸ νόμο τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ποῖο εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα; Ἀπὸ αὐτὰ ὅλη ἡ Δύσις εἶναι διεφθαρμένη στὴν πίστι καὶ στὸν τρόπο ζωῆς, καὶ τώρα χάνεται στὴν ἀπιστία καὶ στὸν ἀχαλίνωτο βίο μὲ τὰ συγχωροχάρτια της.

Ὁ Πάπας ἄλλαξε πολλὰ δόγματα, χάλασε ὅλα τὰ Μυστήρια, ἀκύρωσε τοὺς κανόνες ποὺ ἀφοροῦσαν τὴν ρύθμισι τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν διόρθωσι τῶν ἡθῶν. Ὅλα πλέον ἄρχισαν νὰ πηγαίνουν ἀντίθετα στὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, καὶ ἔγιναν χειρότερα καὶ πὶο χειρότερα.

Κατόπιν ἐμφανίστηκε ὁ Λούθηρος, ἓνας ἔξυπνος ἄνθρωπος ἀλλὰ ἰσχυρογνώμων. Αὐτὸς λοιπὸν εἶπε: «Ὁ Πάπας ἄλλαξε τὰ πάντα ὅπως ἤθελε, γιατί νὰ μὴν κάνω κι’ ἐγὼ τὸ ἴδιο;» Ἄρχισε λοιπὸν νὰ τροποποιῇ καὶ νὰ ξανατροποποιῇ τὰ πάντα μὲ τὸν τρόπο του, καὶ ἵδρυσε κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπο τὴν νέα λουθηρανικὴ πίστι, ἡ ὁποία ἐλάχιστα μοιάζει μὲ ὅσα ὁ Κύριος παρήγγειλε καὶ οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι μᾶς παρέδωσαν.

Μετὰ τὸ Λούθηρο παρουσιάστηκαν φιλόσοφοι. Κι’ αὐτοὶ μὲ τὴν σειρὰ τους εἶπαν:

«Ὁ Λούθηρος καθιέρωσε γιὰ τὸν ἑαυτὸ του μία νέα πίστι, δῆθεν βασισμένη στὸ Εὐαγγέλιο, στὴν πραγματικότητα ὅμως στηριγμένη στὸ δικό του τρόπο σκέψεως. Γιατί λοιπὸν κι' ἐμεῖς νὰ μὴ συνθέσουμε δόγματα βασισμένα μόνο στὸ δικό μας τρόπο σκέψεως, ἀγνοώντας τελείως τὸ Εὐαγγέλιο;» Ἄρχισαν κι' αὐτοὶ πλέον νὰ σκέπτονται ὀρθολογιστικά, καὶ νὰ εἰκάζουν περὶ τοῦ Θεοῦ, περὶ τοῦ κόσμου, περὶ τοῦ ἀνθρώπου, καθένας μὲ τὸν τρόπο του, καὶ ἀνακάτεψαν τόσα πολλὰ δόγματα, ὥστε μόνο νὰ τὰ ἀπαριθμῆση κανεὶς, ζαλίζεται ὁ νοῦς του.

Τώρα οἱ δυτικοὶ ἔχουν τὶς ἐξῆς ἀντιλήψεις: Πίστευε ὅ,τι νομίζεις καλύτερο ζῆσε ὅπως σου ἀρέσει, ἱκανοποίησε ὅ,τιδήποτε θέλγει τὴν ψυχὴ σου. Ὡς ἐκ τούτου δὲν ἀναγνωρίζουν κανένα νόμο ἢ περιορισμὸ καὶ δὲν ὑποτάσσονται στὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ. Ἡ ὁδὸς τους εἶναι εὐρεία, ὅλα τὰ ἐμπόδια ἐκτοπίστηκαν. Μὰ ἡ εὐρεία ὁδὸς ὀδηγεῖ στὴν ἀπώλεια, καθὼς λέγει ὁ Κύριος. Ἐκεῖ ὠδήγησε ἡ χαλαρότης στὴν διδασκαλία!

Λύτρωσέ μας, Κύριε, ἀπὸ αὐτὴν τὴν εὐρεία ὁδὸ! Προτιμότερο ὅμως νὰ ἀγαπήσουμε κάθε στενοχωρία πού ὁ Κύριος διώρισε γιὰ τὴν σωτηρία μας. Ἄς ἀγαπήσουμε τὰ χριστιανικὰ δόγματα καὶ ἄς βιάσουμε τὸ νοῦ μας μὲ αὐτά, ἐπιβάλλοντάς του νὰ μὴ σκέπτεται διαφορετικά. Ἄς ἀγαπήσουμε τὰ χριστιανικὰ ἥθη καὶ ἄς βιάσουμε τὴν θέλησί μας σ' αὐτά, ὑποχρεώνοντάς την νὰ σηκῶνῃ τὸν ἐλαφρὸ ζυγὸ τοῦ Κυρίου ταπεινὰ καὶ ὑπομονετικά. Ἄς ἀγαπήσουμε ὅλες τὶς χριστιανικὲς τελετουργίες καὶ ἀκολουθίες πού μᾶς νουθετοῦν, μᾶς διορθώνουν, μᾶς ἀγιάζουν. Ἄς βιάσουμε τὴν καρδιά μας μ' αὐτές, προωθώντας την νὰ μεταφέρῃ τὶς προτιμήσεις της ἀπὸ τὰ γήινα καὶ τὰ φθαρτὰ στὰ οὐράνια καὶ ἄφθαρτα.

Ἄς περιορίσουμε τὸ ἑαυτὸ μας σὰν νὰ μπαίναμε σὲ κλουβί. Ἡ, μᾶλλον, ἄς σύρουμε τὸν ἑαυτὸ μας, σὰν νὰ περνούσαμε μέσα ἀπὸ μία στενὴ διάβασι. Ἄς εἶναι αὐτὴ στενὴ, γιὰ νὰ μὴ μπορῆ νὰ περεκκλίνη κανεὶς οὔτε δεξιὰ, οὔτε ἀριστερά. Ἄναμφίβολα ὅμως θὰ λάβουμε δι' αὐτῆς τῆς στενῆς ὁδοῦ ὡς ἀντάλλαγμα τὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Διότι αὐτὴ ἡ βασιλεία, καθὼς γνωρίζετε, εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Κυρίου. Ὁ Κύριος καθώρισε αὐτὴ τὴν στενὴ ὁδὸ καὶ μᾶς εἶπε: Πηγαίνετε ἀκριβῶς ἀπὸ αὐτὴ τὴν ὁδὸ καὶ θὰ ἐπιτύχετε τὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν. \

Θὰ μπορούσε πλέον κανεὶς νὰ ἀμφιβάλλῃ γιὰ τὸ ἂν ὁ ὀδοιπόρος φθάσῃ στὸ σκοπὸ του; Καὶ τί μυαλὸ θὰ εἶχε καθένας πού ἀρχίζει νὰ ἐπιθυμεῖ κάθε εἶδος ἀκυρώσεως ἐντολῶν, ὅταν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ ἔχανε ἀμέσως τὸ δρόμο του καὶ θὰ χανόταν;

Ἄφοῦ ἐννοήσατε πλήρως αὐτὴ τὴν ἐπιβεβαίωσι, μὴ στενοχωρῆσθε ἂν κάτι στὴν διδασκαλία μας φαίνεται ἀυστηρό. Τὸ μόνο πού νὰ ἐπιζητῆτε εἶναι τὸ νὰ βεβαιωθῆτε ἂν εἶναι τοῦ Κυρίου. Κι ἐφ' ὅσον βεβαιωθήκατε πῶς εἶναι τοῦ Κυρίου, δεχθῆτε τὴν ὀλόψυχα, ὅσοδήποτε ἀυστηρὴ ἢ ἐξαναγκαστικὴ μπορεῖ νὰ εἶναι. Κι ὄχι

μόνο μὴν ἐπιθυμῆτε ἰδιαίτερη μεταχείρισι καὶ ἐπιείκεια στὸ δόγμα καὶ στὸ ἦθος, ἀλλὰ φεύγετε ἀπὸ αὐτά, σὰν νὰ φεύγατε τὸ πῦρ τῆς γεέννης. Ἀπὸ αὐτὸ δὲν μποροῦν νὰ ξεφύγουν ὅσοι ἐπινοοῦν τέτοια πράγματα καὶ μὲ αὐτὰ παρασύρουν τοὺς ψυχικῶς ἀδυνάτους νὰ τοὺς ἀκολουθήσουν. Ἄμήν.

29 Δεκεμβρίου 1863 Κυριακὴ μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν

Πηγή: agiazoni.gr